

ПОМЕНИ О ЊЕГУШКОМ КНЕЗУ СТЈЕПАНУ

У записима владике Рувима Његуша, из 1625 и 1631 године помиње се „кнез Стиепан с Негуш“ (в. Ердељановић, *Стара Ц. Гора*, 345). — У которским споменицима нашли смо дватри помена о њему. Први је од 29. X. 1646. Тога дана, био је позван од которског суда С т и ј е п о Н и к о в, кнез Његуша, његов брат П а в о и Р а д е М и л и н, сви из Његуша (Stiepo Nicov Conte da Gnegussi e Pavo suo fratello, e Rade Milin tutti da detta villa), као једна странка, и Иван Франичевић, заступник Ивље Стјепанова из Рисна, као друга странка. Рочиште је било одгођено за 3 новембра (CXIV, 80). — Други помен је из 1661 Кнез Стјепан из Његуша (Conte Steffano da Gnegussi) склопио је — као што се види из нашег прилога о црногорским главарима — заједно с Пером Миловићем из Бјелица, у име свих племенских главара Црне Горе, један уговор с млетачким властима у Котору (CII, 563). — Которски властелин Вицко Драго опуномоћио је 8. III. 1684, Фрању Ланда, који се налазио у служби код Николе Карела, млетачког консула у Цариграду, да од Богдана сина кнеза Стјепана из Његуша, који борави у Цариграду (da Nadal figliolo di conte Steffano da Gnegussi commorante in Constantino-poli), наплати 24 реала и 3 лире, које му дугује на основу исправе од 24. X. 1682 (CXVII, 1101).

Ердељановић мисли: да је овај кнез Стјепан из породице Богдановића-Пуношевића; премда, то није могао поткријепити ни генеалогичком предаком породичног предања, ни познијим записом о породичном низу кнезова Богдановића. Али, његова претпоставка је тачна. Како се у которском документу наводи отац Стјепанов, то нам је сада лако установити: да је то син кнеза Ника Рајичева (conte Nico Raicev), којег наводи Болица 1614 у свом *Скадарском Санџаку* (в. Ердељановић, 367). Онда би кнезови лозе Богдановића ишли овим редом: Богдан — Рајич — Никола — Стјепан — Иван — Јово — Вучета — Марко, итд.

Из которског документа сазнајемо: да је брат кнеза Стјепана био П а в о, чији је син, неоспорно, кнез В у ч е т а П а в о в (Vuceta Pavov, conte da Gnegussi), који се помиње у млетачким изворима (Ј. Томић, *О црногор. устанку*, II, 51). „Оно Павов — каже Ердељановић даље — очевидно је погрешно написано (или преписано) мјесто Јовов, јер у Црној Гори нема личног имена Паво и придева Павов, а Вучета Јовов би живео према запису из 1828 године у првој половини 17 века“. Како је породично предање Богдановића испустило из сјећања кнеза Стјепана и брата му Пава, Ердељановић се овдје пребадио, иако породично предање нигдје не помиње да је Јово имао Вучету, него Лаза и Савића. Кнежевство није редовно прелазило с оца на сина, разумије се, него и на брата, односно синовца. Зато што је Вучета био кнез

послије Јова, Ердељановић је погрешно узео да је син Јовов, тврдећи да Паво није постојао. Међутим, которски списи откривају: да је заиста постојао Паво (Павле, Павић, Паун), брат кнеза Стјепана, и Вучета Павов (а не Јовов), који се помиње у которским споменицима 1677, са Шћепцем Калуђеровим (CXII, 303) у 1680, с Томашем Мартиновићем (CXI, 164).

О сину кнеза Стјепана, Богдану, не можемо рећи ништа одређено. Свакако је занимљиво откуда се он тада бавио у Цариграду, и зашто. Баш усљед тога, рекли бисмо, да је кнежевство прешло са кнеза Стјепана на синовца му Вучету Павова. Син овог Богдана Стјепанова биће Марко Богданов, који се у которским споменицима помиње 1672, с Томашем Мартиновићем (CIX, 581). По предању, Марко је био кнез послије Вучете (Павова); значи, кнежевство се вратило са синовца на унука кнеза Стјепана. По свој прилици, Марко Богданов је брат Јова Богданова, за којег (по Ердељановићу) народно предање говори: да је погинуо на Вртијељци.

Иво Стјепчевић и Ристо Ковијанић